

KUSTBON

Veckotidning för svenskarna i Estland.

Fjärde årg. No 26.	Prenumerationspris. 1 månad Mr. 12:— I Sverige: 1 månad Kr. 0: 75 I Finland: 1 månad Fmk. 1: 50	Utgives av Svenska Folkförbundet i Reval alla onsdagar. Ansvarig redaktör: N. Blees. Redaktionens adress: Riddaregaten 3, Reval.	Annonspris. 2 mk. pr mm. I Sverige: 10 öre pr. mm. I Finland: 30 penni pr mm. För annons, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.	14 sept. 1921.
------------------------------	--	--	--	-----------------------

Lekens stora betydelse för fysisk fostran.

Att leken är av stor betydelse för barnens fysiska fostran, torde nog alla pedagoger ha klart för sig, och därför har man också överallt, även i Estland, i skolorna börjat införa förutom gymnastik även lekar på de lägre klasserna. Föräldrar ställa sig dock icke alltid förstående till barnlekar i skolan och tycka ofta att sådant är onödigt och skadligt. För att visa huru man i Sverige ser på saken, tillåta vi oss att ur Dagens Nyheter anföra ett uttalande om den saken av gymnastikdirektören Arvid Karlsson på Nordiska skolkongressen i början av september. Han framhöll lekens stora betydelse. När ett barn sättes i skola har det lekt under 7 år och på en gång tvingas det till ett stillasittande liv. Ett livskraftigt och sunt barn behöver rörelse, rasterna räcka ej till, och får det ej denna rörelse, blir det förr eller senare sjukt. Läkarna ha länge insett och sökt råda bot på missförhållandet.

Leken är den första formen för fysisk fostran. Man börjar med de enkla och lättförståeliga för att undan för undan övergå till de mera ansträngningskrävande och av bestämda regler kringgärdade lekarna, i vilka senare självtukt och kamratanda kunna göra sig gällande. Bland dessa lekar, avsedda för de äldre barnen,

rekommenderade talaren särskilt korgboll, handboll och långboll och påvisade vilka uppfostrande egenskaper de besitta. Man har funnit att de i intresse fullt ut mäta sig med den så populära fotbollen, som man funnit vara av alltför ansträngande natur, till och med för gymnasiet högsta klasser. Men våra lekar ha hittills alltför mycket idkats för nöjets egen skull, mera hänsyn borde tas till deras vikt för fysisk fostran. Leken har emellertid officiellt erkänts som undervisningsämne i skolorna. Under tävlingslekarna — talaren förordade i samband härmed gemensamma regler för hela landet — böra lärarna undervisa barnen i ett just uppträdande, vilket, om man ser på våra dagars företeelser, behöves mer än väl. Också i seminarierna spela lekövningarna en stor roll och ha visat sig mycket nyttiga, även i de fall där gymnastiken knappast förmått något.

Talaren slutade sitt med värme framförda intressanta föredrag med att påpeka den stora insats Sällskapet för friluftsslekar i Göteborg gjort.

Till blivande elever vid Birkas.

Den andra folkhögskolekursen på Birkas tar snart sin början, d. v. s. den 20 okt. Då undertecknad inte kan nå alla blivande elever på annat sätt än genom Kustbon ber jag härmed

Den i förra numret omtalade överflyttningen till annat tryckeri har icke kunnat ske ännu, men efter ett par veckor hoppas vi dock kunna trycka tidningen på annat ställe.

få upptaga plats för följande privata saker.

Det är gott att skolan nu är något litet bättre rustad att mottaga sina elever. Vi ha nu t. ex porslin o. t. o. m. en del knivar och gafflar, så att något annat än en matsked och tesked behöver någon icke taga med. En bleckmugg att ha för tandborstning (samt en tandborste förstås) — är det enda i denna väg, som bör medtagas.

En symaskin har skolan också erhållit från Sverige, en stor och fin sådan, som vi måste vara mycket rädda om, så att alla kunna inte begära att få sy på denna maskin. Det räcker ju inte heller till med en maskin för 23—25 flickor, därför bör det bli som förra året att, de som kunna, ta med symaskin hemifrån, så att vi åtminstone ha 3—4 st. till användning på en gång.

Glöm inte taga med hemvävda tyger, som ni kunna sy olika saker utav.

Något som jag tänkte att flickorna skulle sy hemma, innan de komma till skolan, är grytlappar, snibb och förkläde. Förkläden skola ni ha, när ni bliva husor och skola servera maten.

När ni sen bliva matmödrar behövers ni ha snibb på huvudet, grytlappar vid sidan. Till snibb kunna ni taga en vanlig tunn och ljus huvudduk ni ha hemma eller sy en eller ett par nya av oblekt lärft och göra den i form av en trekant. Grytlapparna böra göras stora, minst ett par dcm. i fyrkant, av dubbelt tjockt hemvävt tyg eller stickade av något slags garn. De skola fästas på ett band ett par alnar långt, så att det kan hängas vid midjan, bäst att de äro mörka till färgen.

Birkas äger ännu bara några stycken handdukar och de få ej förstöras att lyfta heta grytor med m. m. Ja, flickor, hur tycker ni vi skola göra med handdukar för köket, vi ha som sagt inte många, det är så tråkigt det där att var och en såsom lån tar med en handduk till skolan och sen tar den tillbaka vid hemresan. På ett halft år kan alltid någon slitas ut eller slarvas bort; därför är det obehagligt att låna handdukar. Jag föreslår i stället att de som ha råd ta med en eller ett par köksdukar och skänka skolan. Det är ju er egen skola, ert Birkas.

Utom säng, sängkläder och stol, som förstås var och en måste medtaga, bör några stycken slå sig tillsammans om att ta med en lampa och ett par ämbar.

Angående mat skulle nog lite var redan vilja veta hur mycket, som behöves för tiden på Birkas, men detta har jag ej tillfälle att omtala nu, det blir längre fram. Men det var en sak, som jag ville be gossar såväl som flickor om, trots att det nu är lite sent, dock väl ej för sent, det var

att ni skola taga med lingon, jag tänkte bestämma endast 5 stop på var och en, den som kan och vill får ta mera, det går så väl åt till pannkaka, soppa, krem med flera rätter. Skölj dem, koka dem med mer eller mindre vatten utan socker, samt håll upp dem i byttor eller flaskor. Eller om ni stöta dem sönder väl i en träbytta, behöva de inte alls kokas, de hålla sig friska ändå; kanske tycker någon att det sättet är bekvämare och bättre. Jag hoppas att ingen kommer utan lingon, om den inte har andra bär lika mycket i stället.

En sak: Märk noga alla de påsar, byttor m. m. ni tar edra matvaror i till Birkas; av erfarenhet har jag sett att det är nödvändigt.

Dicken Axell

Utställningen i Reval.

Såsom vi redan tidigare en gång skrivit, är det (10—19 sept.) jordbruks- och industriutställning i Reval. Det är högtidsdagar i Reval. Människor ha i massor rest in för att få vara med om utställningen, som efter våra förhållanden är enastående. Jordbruksredskap, både inhemska och utländska, av alla sorter äro utställda. Även boskaps- och hästraser samt andra husdjur äro väl representerade. Vidare slöjd- och industrialster, möbel, instrument, husgeråd m. m.; en stor del av den inhemska konsten och industrien har fått sig en värdig plats på landets förnämsta utställning. Så har man också förstått att uppmuntra den goda viljan genom att aldrig spara på prisutdelningar. — Intresset har också, som sagt, varit mycket stort för utställningen. Under de tre första dagarna såldes biljetter för omkr. 3½ mil. mark och de besökandes antal var omkr. 150.000.

Utlandet.

De arbetslösa vägra strejka i Sverige.

Den 5 sept. skulle den av arbetslöshetskonferensen i Stockholm proklamerade strejken börja, men enligt uppgifter från olika håll tyckas de flesta strejkerna komma att torka in. Sålunda meddelades från ledningen av de norrländska statsarbetena i Umeå att ingen strejk ännu kommit till arbetsledningens kännedom vare sig i Gävleborgs, Västerbottens eller Norrbottens län. Inom Jämtland förekomma inga nödhjulsarbeten. Arbetena vid Skogs-sällskapetets företag i Göteborgstrakten fortgå också praktiskt taget oförändrade. I Göteborgs distrikt sysselsätts nu omkring 2,000 personer.

Starkt uppsving i Sveriges handel på Ryssland.

En ganska kraftig ökning i Sveriges export på Ryssland har, enligt vad Dagens Nyheter kunnat konstatera, gjort sig märkbar under de senaste veckorna. Förut ha de reguljära ångbåtstuerna med Sveaångaren Egil och estniska ångaren Kalevipoeg, som alternerande avgå från Stockholm söndagar och onsdagar kl. 4 e. m., varit tillräckliga för den godskvantitet som funnits för befordran till Ryssland på rutten Stockholm—Reval, men på den senaste tiden ha godsmängderna i härvarande hamnar hopat sig så att ett par extra båtar måste insättas i trafik.

Skärpt förbudslagstiftning i Finland.

Helsingfors.

Kommittéen för revisionen av förbudslagen föreslår skärpning av straffen för restauranginnehavare och betjäning för överträdelser av lagen. Vidare föreslås skärpta straff för alkoholsmugglare.

och säljare samt straff för läkare och apotekare, som missbruka spritrecepturen. Sälunda kunna läkare och apotekare mista rätt att utöva sitt yrke.

Amnesti för ålandsledarna.

Enligt vad D. Pr. erfarit av statsminister Vennola har statsrådet uppgjort ett förslag, innefattande amnesti för ålandsledarna Sundblom, Björkman och Eriksson samt de åländska värnpliktiga, som undandragit sig militärtjänst. Avsikten är att framlägga förslaget i form av proposition för riksdagen vid dess stundande höstsession.

Finlands statsskuld 1,991,3 miljoner mark.

Finlands statsskuld uppgick den 31 augusti till 1,991,3 miljoner.

Turkarnas nederlag.

Atén, 31 aug. Enligt officiella underrättelser ha turkarna efter en rasande drabbning uppgivit striden på hela linjen mellan Etrekői och Sangarias samt ytterligare 60 km. österut, varvid de retirera mot nordost.

Londontidningarna till freds med beslutet om Schlesien.

Londontidningarna ge uttryck åt tillfredsställelse med folkförbundsrådets beslut att hänskjuta oberschlesiska frågan till de fyra neutrala nationernas representanter. Detta beslut betrakter pressen som ett stort framsteg vid behandlingen av internationella frågor.

Upproret i Indien.

Nya sammanstötningar.

London, 1 sept. Till Reuter meddelas från Calcutta: En engelsk truppavdelning, som med biler var på väg till Malapuran

blev överfallen av 400 moplals, 2 soldater och en polisinspektör dödades och flera soldater sårades. Moplals förluster äro icke kända. Av de upproriska tog man som byte 100 gevär.

Sinnfeinparlamentet.

har genom sitt nu offentliggjorda svar förkastat Lloyd Georges senaste fredsförslag, som ungefär gick ut på att Irland skulle få samma ställning som de brittiska dominions. Sinnfeinarna anse nämligen, att detta anbud endast är illusoriskt, och i deras svar heter det bl. a.: "De brittiska dominions ha utan undantag garantier mot engelskt herravälde, icke blott genom erkända konstitutionella rättigheter, som ge dem en lika berättigad ställning och fullständig frihet från brittisk kontroll, utan även genom att tusentals mil skilja dem från England. Irland skulle varken få avståndets eller de erkända rättigheternas garantier." Sinnfeinarna förklara, att de äro villiga att låta en neutral, opartisk skiljedomare slita tvisten mellan Irland och Storbritannien. Sinnfeinarna föreslå "styrelse med de styrdas samtycke". (Aftonbladet.)

Folkförbundsrådet

är för närvarande samlat i Genève, och det har inlett sin session med åhörandet av en objektiv redogörelse av sin ordförande Ishii rörande den oberschlesiska frågan. Rådet beslöt därefter att åtaga sig värvet som skiljedomare och anförtrodde den förberedande behandlingen av frågan åt Belgiens, Brasiliens, Kinas och Spaniens representanter i rådet, vilka icke deltagit i de föregående utredningarna och överläggningarna. (Aftonbladet.)

Freden Tyskland— U. S. A.

Förenta staterna ha sänt en not till franska regeringen, i vil-

ken meddelas att amerikanska regeringen med tillfredsställelse skulle se att de allierade makterna skriftligen och inom kort tid ville erkänna fredstraktaten mellan Tyskland och Förenta staterna.

"Det heliga kriget" i Marocko.

Upprorsmännen ha livsmedel för tre år och material.

Enligt de senaste meddelandena från Marocko har upproret antagit karaktären av det heliga kriget. Upprorsmännen förfoga över omkring 150 kanoner, ett stort antal maskingevär, 75,000 gevär och ett överflöd på ammunition. De äro försedda med livsmedel för tre år. Under senaste tiden ha åter rykten dykt upp att Frankrike gärna vill betala en del av sina skulder till Spanien genom leveranser av sina skulder till Spanien genom leveranser av vapen och ammunition.

Petersburg, Kiev, Odessa i full panik.

Massarresteringar. — 61 personer avlivade.

Helsingfors, tisdag.

Fullkomlig panik råder i Petersburg, Kiev, Odessa och andra ryska städer med anledning av skärpt röd terror med nya massarresteringar. Den allmänna oron står i samband med den blodiga avvecklingen av den senast upptäckta sammansvärjningen, för vilken professor Tagantsev var ledare.

Över 200 personer ha häktats och det har visat sig att sammansvärjningen haft rötter djupt in i sovjets eget läger. Femtio procent av de arresterade äro sovjettjänstemän och rödgardister. Dessutom har Petrograds kamporganisation haft internationella förbindelser med representanter i Helsingfors och Paris. Det var meningen att upproret skulle utbryta i Petrograd, som skulle isoleras från Moskva.

Enligt officiella rådsprotokoll, som offentliggöras i Pravda, ha 61 personer arkebuserats.

Enligt en uppgift var revoltens syfte återinförande av monarki, enligt en annan endast tillsättandet av neutrala råd.

Ett för den ryska nervositeten karaktäristiskt intermezzo utspelades vid senaste sammanträde av Petrograds sovjet. En medlem interpellade med anledning av orosryktena om att Joffe skulle ha vägrat lyda order och gått ut till havs. Regeringens representant dementerade ryktena.

Nansen ber 12 miljoner ton spanmål till Ryssland.

Nansen har för pressens representanter framhållit att genom den

internationella hjälpaktionen 12 miljoner ton spanmål måste levereras till Ryssland, ty 20—35 miljoner människor lida oerhört av hunger. På en fråga rörande häktandet av allryska hjälpkommittéen svarade Nansen att detta framkallat stora svårigheter. Hans egen uppgift vore otacksam. Utan optimism kunde man icke ta itu med den. Att kommittéen i Paris anställer en undersökning vore mycket bra, men det får icke öva inflytande på hjälpen för ögonblicket.

Rykten om revolution i Spanien.

Sunday Express har från spanskfranska gränsen erhållit medde-

lande att man kan vänta utbrottet av en spansk revolution. Över hela landet gör sig samma rörelse gällande. På många orter ha revolutionära demonstrationer anordnats. I Bilbao upprevos järnvägsspåren för att förhindra trupptransporter till Marocko. Särskilt stark upphetsning har framkallats av regeringens halvofficiella meddelande, vari en ny utskrivning av soldater ställes i utsikt. För den händelse Melilla faller kommer revolutionen i Spanien icke att låta vänta länge på sig. Den revolutionära rörelsen låter sig icke undertrycka. Man befarar att kung Alfonso mister sin tron.

Svenska Odlingens Vänner

uppmannar alla sina medlemmar att erlægga sina

medlemsavgifter

och önskligt vore en något högre frivillig avgift — enligt förmåga — än den fastställda normen. Föreningen behöver medel för sin viktiga verksamhet.

S. O. V: s kassör.

S. O. V. :s lämbibliotek

hålles öppet

måndagar och torsdagar

kl. 6—8 e. m.

En skötsam ung man

som kan tala

svenska och estniska

får anställning som tolk m. m. hos svensk köpman.

Svar till denna tidning.

Kustbons prenumeranter

bedjas på det enträgnaste insända

prenumerationsavgifterna

för de gångna månaderna och även för de kommande om de icke gjort det redan, ty tidningen är i stort behov av pengar.

Redaktionen.